

PROGRAM PRZYSPOSOBIENIA OBRONNEGO

Cel kształcenia

Opanowanie przez studentów i studentki podstawowej wiedzy o bezpieczeństwie narodowym, w szczególności o organizacji obrony narodowej oraz poznanie zadań państwa, w tym sił zbrojnych, w zapewnieniu bezpieczeństwa narodowego, a także przygotowanie studentów i studentek do spełnienia przez nich powinności obronnych.

Program szczegółowy

1. Tradycje kształcenia obronnego w Polsce:

- 1) w okresie rozbiorów;
- 2) w okresie II Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) po drugiej wojnie światowej.

2. Obrona narodowa w tworzeniu bezpieczeństwa Polski:

- 1) pojęcie i zakres bezpieczeństwa narodowego i obrony narodowej:
 - a) pojęcie bezpieczeństwa,
 - b) bezpieczeństwo jako naczelną potrzebą człowieka (narodu),
 - c) interesy bezpieczeństwa narodowego,
 - d) wymiary bezpieczeństwa:
 - podmiotowy (jednostkowy, narodowy, międzynarodowy),
 - przedmiotowy (wartości, środki i narzędzia, aktywność państwa),
 - e) obrona narodowa jako dziedzina bezpieczeństwa narodowego,

- f) pojęcia i istota obrony narodowej,
 - g) ewolucja pojęcia i zakresu obrony narodowej;
- 2) konstytucyjne i ustawowe cele, zadania i obowiązki w sferze bezpieczeństwa i obrony narodowej:
- a) funkcje państwa i podmiotów prawa państwowego w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego i obrony narodowej,
 - b) jedność organizacyjna systemów bezpieczeństwa narodowego i obrony narodowej,
 - c) interesy bezpieczeństwa narodowego i obrony narodowej w prawie polskim,
 - d) rola organów władzy w tworzeniu bezpieczeństwa narodowego i obrony narodowej,
 - e) zadania i obowiązki organów władzy i administracji, przedsiębiorców i obywateli,
 - f) rola organizacji pozarządowych w umacnianiu bezpieczeństwa narodowego i w obronie narodowej;
- 3) zagrożenia bezpieczeństwa narodowego:
- a) pojęcie i istota zagrożeń bezpieczeństwa narodowego,
 - b) typologia zagrożeń,
 - c) charakterystyka zagrożeń,
 - d) zagrożenia globalne,
 - e) zagrożenia dla Europy,
 - f) zagrożenia dla Polski i narodu polskiego;
- 4) obrona narodowa i obrona wspólna NATO:
- a) właściwości obrony narodowej (obrona: powszechna, państwowa, ciągła i ogólna),

- b) organizacja i funkcjonowanie obrony narodowej,
- c) charakterystyka elementów funkcjonalnych obrony narodowej,
- d) obrona wspólna NATO,
- e) zasady działania NATO,
- f) zakres wspólnych przedsięwzięć obronnych,
- g) koncepcja strategiczna NATO,
- h) rola państwa - członka NATO,
- i) interesy narodowe a sojusznice;

5) założenia strategii bezpieczeństwa narodowego:

- a) pojęcie i istota strategii bezpieczeństwa narodowego,
- b) kształtowanie się strategii bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej,
- c) cele i zasady polityki bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej,
- d) przeciwdziałanie zagrożeniom zewnętrznym i wewnętrznym bezpieczeństwa narodowego;

6) stany nadzwyczajne i gotowość obronna państwa:

- a) pojęcie i istota stanów nadzwyczajnych i gotowości obronnej państwa,
- b) stan klęski żywiołowej, stan wyjątkowy i stan wojenny - zasady wprowadzania stanów nadzwyczajnych, zasady działania organów władzy publicznej, zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela,
- c) funkcjonowanie państwa po wprowadzeniu stanów nadzwyczajnych,
- d) zarządzanie kryzysowe;

- 7) założenia strategii obrony narodowej:
- a) pojęcie i istota strategii obrony narodowej,
 - b) cele i zasady strategii obronności Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) system obronności państwa,
 - d) rola organów władzy, sił zbrojnych i układu pozamilitarnego w systemie obronności Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Organizacja wojskowa Polski:

- 1) pojęcie systemu wojskowego oraz jego misje i zadania:
 - a) pojęcie wojska, jego miejsce i rola w państwie,
 - b) pojęcie i struktura systemu wojskowego państwa,
 - c) zadania systemu wojskowego;
- 2) Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej w czasie pokoju, kryzysu i wojny:
 - a) podstawowa funkcja sił zbrojnych,
 - b) działalność pokojowa,
 - c) reagowanie w sytuacjach kryzysowych (operacje inne niż wojna),
 - d) udział Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowych operacjach pokojowych,
 - e) system mobilizacyjny sił zbrojnych,
 - f) działania w operacjach sojuszniczych poza terytorium kraju i w obronie kolektywnej Polski,
 - g) obowiązki państwa-gospodarza,
 - h) opór na terenach okupowanych;
- 3) struktura organizacyjna sił zbrojnych:
 - a) czynniki wpływające na kształt i możliwości sił zbrojnych,
 - b) system dowodzenia,
 - c) rola Sztabu Generalnego,
 - d) Wojska Lądowe,
 - e) Wojska Lotnicze i Obrony Powietrznej (Siły Powietrzne),
 - f) Marynarka Wojenna,
 - g) wojska operacyjne i terytorialny system wsparcia,
 - h) rola okręgów wojskowych, wojewódzkich sztabów wojskowych, wojskowych komend uzupełnień i garnizonów,
 - i) organizacja i przeznaczenie;
- 4) struktura organizacyjna rodzajów wojsk:
 - a) ogólne zasady organizacji wojsk:
 - związki taktyczne,
 - oddziały i pododdziały,
 - b) przeznaczenie, organizacja i podstawowe uzbrojenie wojsk pancernych, zmechanizowanych, desantowych, żandarmerii wojskowej, obrony terytorialnej, artylerii i obrony przeciwlotniczej, wojsk inżynieryjnych, chemicznych, łączności, komunikacji, logistyki, służby zdrowia,
 - c) duszpasterstwo wojskowe;
- 5) służba wojskowa:
 - a) rodzaje służby wojskowej (zawodowa, ochotnicza, obowiązek wojskowy obywateli - zasadnicza służba wojskowa i służba w rezerwie),
 - b) organizacja funkcjonowania wojska (hierarchia, dyscyplina, porządek wojskowy, garnizon i jednostka wojskowa);
- 6) podstawowe pojęcia i zasady walki zbrojnej:
 - a) pojęcie sztuki wojennej i jej części składowych: strategii, sztuki operacyjnej i taktyki;
 - b) środki, czynniki, sposoby, rodzaje i formy walki zbrojnej,
 - c) zasady sztuki wojennej;
- 7) współpraca cywilno-wojskowa:
 - a) istota, potrzeba, formy i zakres współpracy,
 - b) wojskowe wsparcie władz cywilnych i społeczeństwa - zasady i procedury,
 - c) organizacja współdziałania cywilno-wojskowego.

4. Cywilna organizacja obrony narodowej:

- 1) misje i zadania cywilnej organizacji obrony narodowej:
 - a) zarys rozwoju cywilnej części obrony narodowej,
 - b) organizacja pozamilitarnej części obrony narodowej w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) zasady funkcjonowania i organizacji obrony cywilnej, świadczeń osobistych i rzeczowych oraz powszechnej samoobrony ludności;
- 2) zagrożenia:
 - a) charakterystyka zagrożeń życia, mienia i środowiska,
 - b) zasady oceny i analizy zagrożeń bezpośrednich ludności i zakładów pracy,
 - c) podstawowe procedury postępowania wynikające z zagrożeń aktami terroryzmu biologicznego, radiacyjnego i chemicznego,
 - d) monitoring zagrożeń niemilitarnych,
 - e) podstawy prawne i zasady funkcjonowania społeczeństwa w czasie zagrożeń nadzwyczajnych;
- 3) ochrona ludności:
 - a) sposoby ochrony ludności,
 - b) organizacja i funkcjonowanie ochrony ludności w Polsce,
 - c) zasady ochrony ludności w zakładach pracy i miejscu zamieszkania;
- 4) ratownictwo:
 - a) krajowy system ratownictwa z uwzględnieniem przepisów prawnych,
 - b) resortowe systemy ratownictwa (ogólne i specjalistyczne),
 - c) społeczne (pozarządowe) systemy ratownictwa;
- 5) bezpieczeństwo i porządek publiczny:
 - a) rola administracji publicznej w kształtowaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - b) zadania i kompetencje policji, straży miejskich (gminnych), żandarmerii wojskowej oraz innych służb w utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 6) wsparcie cywilne sił zbrojnych:
 - a) relacje i współpraca cywilno-wojskowa,
 - b) zasady realizacji zadań gospodarczo-obronnych oraz świadczeń osobistych i rzeczowych,
 - c) kształtowanie społecznego wsparcia sił zbrojnych;
- 7) organizacje pozarządowe w obronie narodowej:
 - a) miejsce i zadania organizacji pozarządowych w obronie narodowej,
 - b) zasady wykonywania zadań przez organizacje pozarządowe na rzecz obrony narodowej;
- 8) ochrona i obrona granicy państwowej, ważnych obiektów i instytucji:
 - a) zasady ochrony granicy państwowej i ważnych obiektów,
 - b) ochrona obiektów i dóbr niezbędnych do przetrwania ludności,
 - c) ochrona dóbr kultury,
 - d) ochrona instytucji i zakładów pracy,
 - e) formacje ochronne;
- 9) zarządzanie kryzysowe w sytuacjach klęsk żywiołowych:
 - a) istota i znaczenie zarządzania w sytuacjach kryzysowych,
 - b) organizacja zarządzania w sytuacjach kryzysowych w Polsce,
 - c) zasady i przedsięwzięcia zarządzania w sytuacjach kryzysowych (zakład pracy, gmina, powiat),
 - d) zachowanie się ludzi w sytuacjach ekstremalnych.